

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

25 април 2014 г.

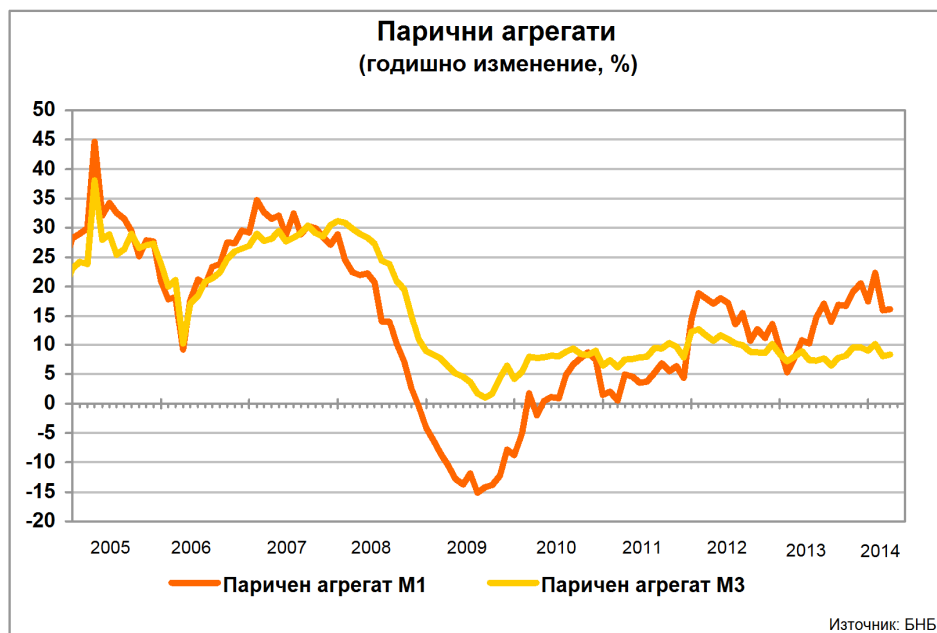
12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Март 2014 г.

През март 2014 г. годишният прираст на *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) е 8.3% при 9.2% през февруари 2014 година. В края на март т. г. те са 67.799 млрд. лв. (85% от БВП³) при 67.602 млрд. лв. към февруари 2014 г. (84.7% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^4$, се увеличава през март т. г. с 16.1% на годишна база (17.7% годишен ръст през февруари 2014 година).

Графика 1

В края на март т. г. депозитите⁵ на неправителствения сектор⁶ са 57.718 млрд. лв. (72.4% от БВП), като годишният им темп на прираст е 8.6% (8.7% годишен ръст през февруари 2014 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 15.443 млрд. лв. (19.4% от БВП) в края на март 2014 година. В сравнение със същия месец на 2013 г. те нарастват с 8.1% (8.9% годишен ръст през февруари 2014 година). Депозитите на *финансовите предприятия* се увеличават с 3.9% на годишна база през март 2014 година (0.2% годишно

¹ Предварителни данни. Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика/ Парична статистика*. Извършени са ревизии за периода декември 2013 г. – февруари 2014 г., които са означени с буква "P" в съответните таблици.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матурирет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дялови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2014 г. 79.769 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

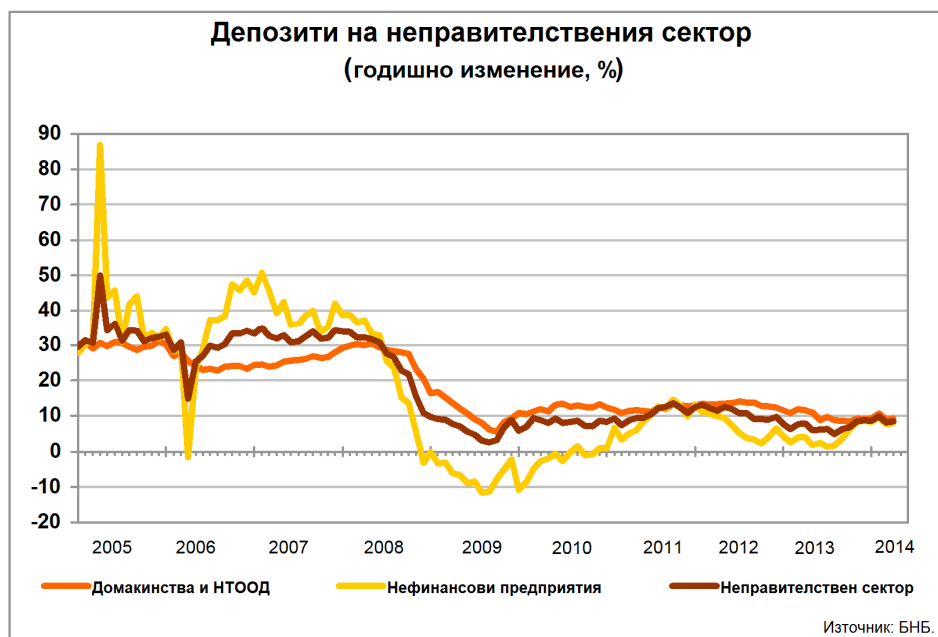
⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън *Парично-финансови институции* и *овърнайт-депозити* в левове и чуждестранна валута).

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

понижение през февруари 2014 г.) и в края на месеца достигат 3.721 млрд. лв. (4.7% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 38.553 млрд. лв. (48.3% от БВП) в края на март 2014 година. Те нарастват с 9.2% спрямо същия месец на 2013 г. (9.5% годишен ръст през февруари 2014 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 56.344 млрд. лв. в края на март 2014 година. Те се увеличават с 2% спрямо същия месец на 2013 г. (3% годишен ръст през февруари 2014 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 57.668 млрд. лв. и нараства спрямо март 2013 г. с 2.1% (2.6% годишен ръст през февруари 2014 година). На годишна база вземанията от неправителствения сектор⁷ нарастват с 1.4%, достигайки 56.105 млрд. лв. (0.8% годишно увеличение през февруари 2014 година).

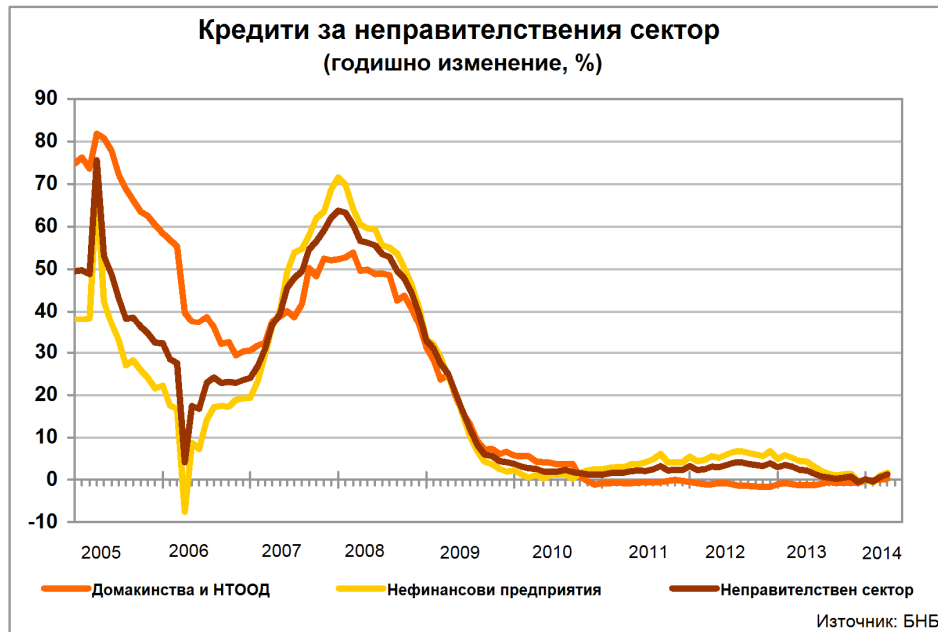
В края на март 2014 г. кредитите за неправителствения сектор са 55.087 млрд. лв. (69.1% от БВП) при 54.723 млрд. лв. към февруари 2014 г. (68.6% от БВП). През март 2014 г. те нарастват на годишна база с 1.4% (0.7% годишно увеличение през февруари 2014 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните покупки на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 207.4 млн. лева. На годишна база продадените кредити от *Други ПФИ* са 241.8 млн. лв. (в т. ч. 31.4 млн. лв. през март 2014 година), а обратно изкупените кредити – 449.2 млн. лв. (в т. ч. 0.9 млн. лв. през март 2014 година).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 1.7% на годишна база през март т. г. (1% годишно увеличение през февруари 2014 година) и в края на месеца достигат 35.478 млрд. лв. (44.5% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 18.552 млрд. лв. (23.3% от БВП) в края на март 2014 година. Спрямо същия месец на 2013 г. те нарастват с 0.3% (0.04% годишно увеличение през февруари 2014 година). В края на отчетния месец *жилищните кредити* са 8.874 млрд. лв. и намаляват на годишна база с 0.04% (0.9% годишен спад през февруари 2014 година). *Потребителските кредити* възлизат на 7.278 млрд. лв. и са с 0.9% повече спрямо март 2013 г. (2.1% годишно повишение през февруари 2014 година). На годишна база *другите кредити* намаляват с 2.2% (6.4% годишно понижение през февруари 2014 г.), като достигат 861.5 млн. лева.

Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 1.058 млрд. лв. в края на март 2014 година. В сравнение с март 2013 г. те нарастват с 11.3% (1% годишен ръст през февруари 2014 година).

⁷ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, ценни книжа, различни от акции, и акции и други капиталови инструменти.

Графика 3

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ⁸ БНБ събира информация за всички балансови показатели на *ПФИ*, включително информация за кредитите, които са реструктурирани или са с влошено качество/просрочие в обслужването. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за класифицираните експозиции по срокове на просрочие. В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са с влошено качество/просрочие в обслужването. За надзорни цели детайлни данни за класифицираните рискови експозиции се представят с финансовите отчети съгласно *Наредба № 9 на БНБ от 3 април 2008 г. за оценка и класификация на рисковите експозиции на банките и за установяване на специфични провизии за кредитен риск*⁹.

Поради това агрегираните данни за реструктурираните и с влошено качество/просрочие в обслужването кредити не показват общо класифицираните рискови експозиции, нито конкретно дела на необслужваните експозиции (тези с просрочия над 90 дни). Източник на информация за класифицираните рискови експозиции са надзорните данни на БНБ. Съгласно данните, публикувани на 31 януари 2014 г. в прессъобщението *Състояние на банковата система към края на декември 2013 година*, съотношението на *нетните кредити с просрочие над 90 дни* е 10.28%. В текста е посочено, че размерът на *нетните кредити с просрочие над 90 дни* се изчислява, като от *брутната им стойност* се приспадат вече направените разходи за обезценка.

Нетните чуждестранни активи са 28.812 млрд. лв. в края на отчетния месец при 28.003 млрд. лв. в края на февруари 2014 година. На годишна база те нарастват с 14.9% при ръст от 16.2% през февруари 2014 година. През март т. г. *чуждестранните активи* се увеличават с 5.2% (5.5% годишен ръст през февруари 2014 г.), като достигат 42.059 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 13.247 млрд. лв. и на годишна база намаляват с 11.3% (11.7% годишно понижение през февруари 2014 година).

⁸ Регламент (ЕО) №2423/2001 на Европейската централна банка от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2001/13) и Регламент (ЕО) №63/2002 на Европейската централна банка от 20 декември 2001 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2001/18).

⁹ Приета от Българската народна банка на 3 април 2008 г., обнародвана в Държавен вестник, бр. 38 от 11 април 2008 г., в сила от 11 април 2008 г., изменена и допълнена с бр. 21 от 2009 г. и с бр. 48 от 2011 година.

Парични, депозитни и кредитни показатели¹

(годишен темп на прираст, %)

	2011	2012	2013	Февруари 2014	Март 2014	
					Салдо (млн. лева)	Годишен темп на прираст (%)
Компоненти на МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	12.2	8.4	8.9	9.2	67 799	8.3
1) ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	14.4	9.5	17.5	17.7	27 480	16.1
1.1. Пари извън ПФИ	5.9	9.1	6.8	9.2	8 661	8.7
1.2. Овърнайт депозити	20.0	9.7	23.8	22.2	18 819	19.9
2) М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	10.8	7.9	4.0	3.9	40 251	3.4
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	9.2	5.0	-8.5	-7.5	28 727	-7.3
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	20.8	24.1	63.6	50.7	11 524	45.1
3) МЗ - М2(=3.1.)	64.4	-4.7	-35.4	314.8	69	148.4
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	64.4	-4.7	-35.4	314.8	69	148.4
Източници на МЗ						
1) НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	23.4	20.1	12.0	16.2	28 812	14.9
1.1. Чуждестранни активи	5.5	15.0	3.4	5.5	42 059	5.2
1.2. Чуждестранни пасиви	-13.3	7.2	-11.0	-11.7	13 247	-11.3
2) НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	6.7	2.6	3.6	3.0	56 344	2.0
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7.4	2.5	3.6	2.6	57 668	2.1
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	76.2	-26.1	269.6	70.9	1 563	32.0
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ³	3.8	2.8	0.3	0.8	56 105	1.4
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ⁴	-50.7	2.3	-5.9	9.9	-1 324	-2.8
Депозити⁵ и кредити на неправителствения сектор						
Сектор	2011	2012	2013	Февруари 2014	Март 2014	
					Салдо (млн. лева)	Годишен темп на прираст (%)
ДЕПОЗИТИ⁵ (=1+2+3)	12.6	7.6	8.7	8.7	57 718	8.6
1) Нефинансови предприятия	13.4	4.3	8.3	8.9	15 443	8.1
2) Финансови предприятия	7.5	-12.9	4.9	-0.2	3 721	3.9
3) Домакинства и НТООД	13.0	11.7	9.3	9.5	38 553	9.2
КРЕДИТИ (=1+2+3)	3.2	3.0	0.2	0.7	55 087	1.4
1) Нефинансови предприятия	5.4	5.0	0.1	1.0	35 478	1.7
2) Финансови предприятия⁶	2.4	9.8	10.0	1.0	1 058	11.3
3) Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	-0.4	-1.0	-0.2	0.04	18 552	0.3
3.1. Овърдрафт	-9.5	-4.2	-1.4	-0.8	1 538	1.3
3.2. Жилищни кредити	1.9	0.8	-1.2	-0.9	8 874	-0.04
3.3. Потребителски кредити	-1.5	-2.3	2.2	2.1	7 278	0.9
3.4. Други кредити	4.3	-1.5	-6.0	-6.4	861	-2.2

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидиранния баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции, и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни. Извършени са ревизии за периода декември 2013 г. – февруари 2014 г., които са означени с буква "Р" в съответните таблици.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

⁴ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Дълготрайни активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

Парични показатели¹

(Принос на компонентите им към годишния прираст, %)

	2011	2012	2013	Февруари 2014	Март 2014
Компоненти на МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	12.2	8.4	8.9	9.2	8.3
1) ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	5.2	3.5	6.5	6.7	6.1
1.1. Пари извън ПФИ	0.9	1.2	0.9	1.2	1.1
1.2. Овърнайт депозити	4.3	2.3	5.6	5.5	5.0
2) М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	6.9	5.0	2.5	2.4	2.1
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	5.1	2.7	-4.4	-3.7	-3.6
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	1.8	2.3	6.9	6.2	5.7
3) МЗ - М2(=3.1.)	0.1	0.0	-0.1	0.1	0.1
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.1	0.0	-0.1	0.1	0.1
Основни източници на МЗ					
1) НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	23.4	20.1	12.0	16.2	14.9
1.1. Чуждестранни активи	10.7	25.0	5.4	9.0	8.2
1.2. Чуждестранни пасиви	-12.7	4.8	-6.6	-7.2	-6.7
2) ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7.4	2.5	3.6	2.6	2.1
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	3.4	-0.3	3.3	1.9	0.7
2.2. Вземания от неправителствения сектор ³	4.0	2.8	0.3	0.8	1.4
в т.ч. Кредити (=а+б+в)	3.3	2.9	0.2	0.6	1.3
а) Нефинансови предприятия	3.4	3.1	0.0	0.6	1.0
б) Финансови предприятия ⁴	0.0	0.2	0.2	0.02	0.2
в) Домакинства и НТООД	-0.2	-0.3	-0.1	0.01	0.1

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции, и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни. Извършени са ревизии за периода декември 2013 г. – февруари 2014 г., които са означени с буква "Р" в съответните таблици.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества и пенсионни фондове*, *Финансови предприятия, ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации, обслужващи домакинствата*).

⁴ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.